

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

За підтримки Представництва
Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ)

Формуємо
спроможність
замість
залежності

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підсумки року – 2023

Нашу місію впродовж 2023 року ми вибудовували на гаслі **«Формуємо спроможність замість залежності»**. Ця філософія визначає наше прагнення створити умови для стимулювання кожного українця бути самостійним і вести активний спосіб життя у своїй рідній країні.

Протягом року ми працювали над тим, щоб люди могли повертатись додому і жити в Україні соціально та економічно активним життям, незалежно від обставин. **Ми зосередилися на розвитку соціальних послуг**, зокрема, із супроводу сімей, на розвитку сімейних форм виховання та нових підходів до соціальної підтримки дітей, постраждалих від війни.

Підтримка людей похилого віку також була у 2023 році серед наших пріоритетів. Зокрема, **вперше проіндексовано найнижчі пенсії, надано можливість самостійно забезпечити збільшення страхового стажу** для отримання більших пенсійних виплат у майбутньому, підготовлено законопроект, спрямований на врегулювання проблем, пов'язаних з призначення пенсій громадянам України, які перебувають за кордоном чи на окупованих територіях.

Окремого акценту заслуговує прогрес у сфері підтримки осіб з інвалідністю. У 2023 році вдалося забезпечити понад 15 тисяч українців засобами реабілітації. Підготовлено законопроект, який **змінює філософію підтримки працевлаштування осіб з інвалідністю** через розширення сфери дії обов'язку працевлаштовувати таких осіб на всі підприємства та в усі установи незалежно від форм власності. Також розширено спектри підтримки працівників і роботодавців для полегшення адаптації кожній зі сторін у процесі трудових відносин.

Попри всі труднощі, пов'язані з війною, ми продовжуємо забезпечувати людей 39 видами соціальної допомоги. Ми вибудовуємо справедливу та ефективну систему підтримки із зосередженням на тих, хто її потребує, і маємо намір **стимулювати громадян повертатись до роботи**, створювати нові робочі місця, виховувати дітей у сім'ях та опановувати нові знання і навички.

У 2024 році наше фокусування залишається незмінним – розбудова системи соціальних сервісів і послуг. Ми визначили для себе завдання – **забезпечити єдині стандарти і набір базових послуг**, щоб кожен громадянин України мав доступ до них незалежно від місця проживання. Ми прагнемо, щоб українці почувалися в країні захищено та вільно.

Дякую щиро своїй команді, Уряду, Верховній Раді, міжнародним партнерам і кожному, хто своєю працею забезпечував соціальну підтримку українців у 2023 році та продовжує працювати й надалі.

Разом ми будуємо сильну та соціально відповідальну країну!

Оксана Жолнович

Міністерка соціальної політики України

СОЦІАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ 2023 РОКУ

- Пенсії – 672 млрд грн
- Соціальні допомоги та виплати – 179,2 млрд грн
- Страхові виплати – 28 млрд грн
- Адміністративно-господарські санкції ФСЗІ – 0,174 млрд грн

- Підтримку малозабезпечених сімей – 47,6 млрд грн
- Соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини – 102,8 млрд грн (у т.ч. допомога на проживання ВПО – 73,3 млрд грн)
- Соціальний захист дітей та сім'ї – 24,3 млрд грн
- Соціальний захист осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю – 3,2 млрд грн
- Інші соціальні програми та виплати – 1,3 млрд гривень

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Підтримка починається з послуги і доповнюється виплатою за потреби

Розвиток базових соціальних послуг та запровадження нових

Забезпечено **єдині підходи до надання адмінпослуг у сфері соціального захисту населення** – ЦНАПи та органи соцзахисту мають застосовувати однакові алгоритми роботи з громадянами під час призначення соціальних виплат чи здійснення інших заходів соцпідтримки, не вимагаючи додаткових документів чи дій, не передбачених алгоритмом.

Для **забезпечення можливості звернення за соціальною підтримкою онлайн** з будь-якої точки України надано консультативну підтримку народним депутатам у розробленні законопроекту “Про Єдиний соціальний реєстр” (реєстр. № 10068). Він дозволяє замінити старі розрізнені реєстри на єдину централізовану базу, що міститиме всю “соціальну історію” громадянина.

● Вдосконалено наявні соціальні послуги:

Змінено зміст соцпослуги соціального супроводу сімей у складних життєвих обставинах. Тепер фахівець із соціальної роботи не просто супроводжує сім'ю, а є її персональним асистентом, який допомагає приймати рішення, розвиває батьківські компетентності, допомагає розібратися з проблемами та знайти шляхи їх розв'язання. Оновлену послугу апробовано за участю понад 100 надавачів з 23 регіонів України; організовано навчання фахівців, які надавали оновлену соціальну послугу; розроблено програму підвищення компетентностей фахівців із соціальної роботи, які надаватимуть її в майбутньому.

Пілотується **закупівля соціальних послуг коштом державного бюджету** через Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. Цей механізм сприяє розвитку ринку соціальних послуг та розширенню їх спектру, підтримці недержавних надавачів соцпослуг, комунальних некомерційних підприємств, територіальних громад. У підсумку – послуги стають більш доступними для громадян. Наразі за рахунок коштів держбюджету фінансуються повністю дві нові послуги: з формування життєстійкості та соціального супроводу військових та їхніх родин.

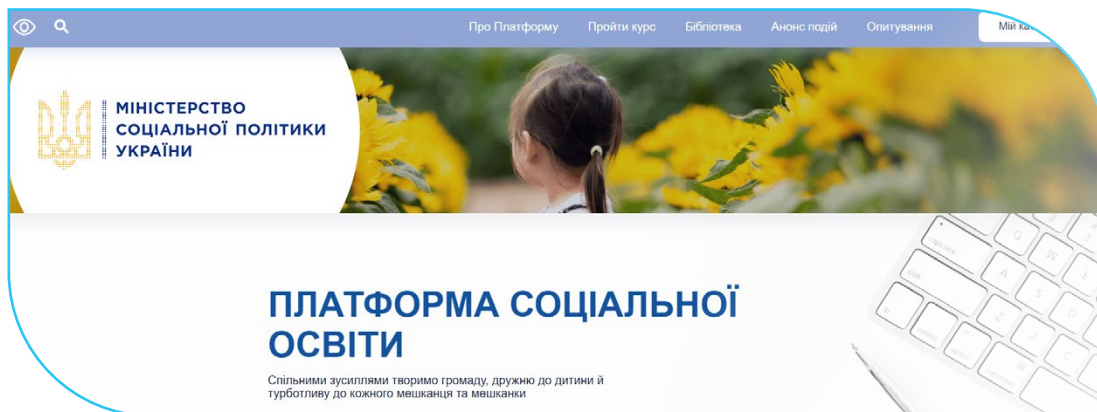
● Розпочато **розвиток електронної системи кейс-менеджменту**, яка структурує надання послуг та забезпечує вирішення індивідуальних потреб людини, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Визначаються потреби людини, розробляється план дій для їх розв'язання, координуються ресурси і послуги для досягнення мети. Вже проведено бета-тест системи **у 4 областях** (в Дніпропетровській, Полтавській, Вінницькій та Черкаській областях).

Формування життєстійкості – нова послуга для всіх громадян. Її результат – створення у кожній громаді осередку для отримання кваліфікованої психосоціальної допомоги, підтримки у надзвичайній ситуації. Нова послуга сприятиме формуванню стійкості громади, зокрема сімей з дітьми, до кризових ситуацій, координації волонтерських активностей, забезпеченню доступності звернення до соціального менеджера в громаді. Послуга також має допомогти батькам у формуванні навичок з виховання дитини, догляду за дитиною. Зараз до участі в пілоті відібрано понад 30 громад.

Впроваджено **навчальну Платформу соціальної освіти** – державний онлайн-майданчик для системного навчання представників органів місцевого самоврядування, надавачів соціальних послуг. Платформа розвиває професійні навички соцпрацівників, адже кваліфікація останніх – це можливість для громадян отримати більш якісну соціальну підтримку.

Платформою користується більше **1,5 тис. осіб, можна пройти 6 навчальних програм** та отримати доступ до інформаційних і методичних матеріалів.

Понад 2 тис. фахівців соціальної сфери пройшли **навчання за програмою «Самодопомога+»** за підтримки ВООЗ. Ці знання вони будуть передавати мешканцям громад, щоб допомогти громадянам проживати стреси, підтримувати своє ментальне здоров'я

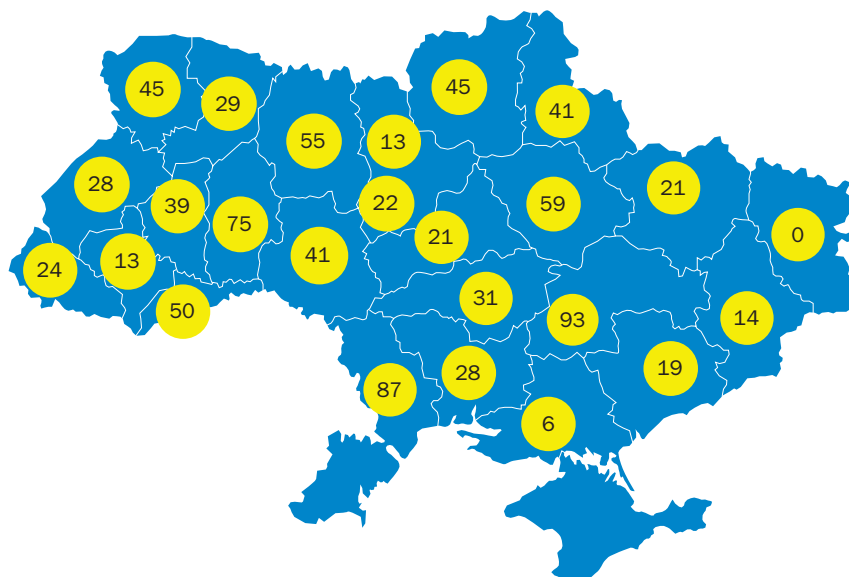
Понад 1 тис. фахівців соціальної сфери пройшли **навчальні семінари з питань роботи з родинами загиблих** Захисників і Захисниць України.

Залучено міжнародну допомогу для забезпечення ком'ютерами та ноутбуками сотень працівників соціальної сфери.

Посилено кризове реагування на насильство та торгівлю людьми. Збільшено кількість та розширено повноваження спеціалізованих служб підтримки, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі. Тепер служби можуть працювати із постраждалими від насильства, спричиненого збройним конфліктом, залучати спеціалізовані організації волонтерів; надавати соціальну послугу представництва інтересів.

ССтворено за рахунок субвенції з держбюджету в сумі у 175 млн грн **9 нових притулків, 31 денний центр та 25 консультативних служб для осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, у 72 громадах**. Загалом в країні діє **823 спеціалізованих служби підтримки: 51 притулок, 64 денних центри, 92 консультативних служби, 591 мобільна бригада соціально-психологічної допомоги та 25 інших закладів і установ, які надають допомогу постраждалим особам.**

● Прийнято Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2025 року (розпорядження КМУ № 496-р), метою якої є **удосконалення механізму запобігання торгівлі людьми** та підвищення ефективності виявлення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми.

● Прийнято Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2025 року (розпорядження КМУ №496-р) метою якої є удосконалення механізму запобігання торгівлі людьми та підвищення ефективності виявлення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми.

Удосконалення наявних виплат та підтримка людей у відповідь на кризу

● **Цифровізовано механізм надання пільг та субсидій** на оплату житлово-комунальних послуг. Наразі людина може звернутися та подати заяву на пільгу або субсидію на порталі Пенсійного фонду, а також в Дії на субсидію.

Заява на субсидію

Крок 2 із 21

Адреса, за якою хочете отримати субсидію

За якою адресою ви хочете отримати субсидію?

- ☒ За зареєстрованим місцем проживання
☐ За іншою адресою

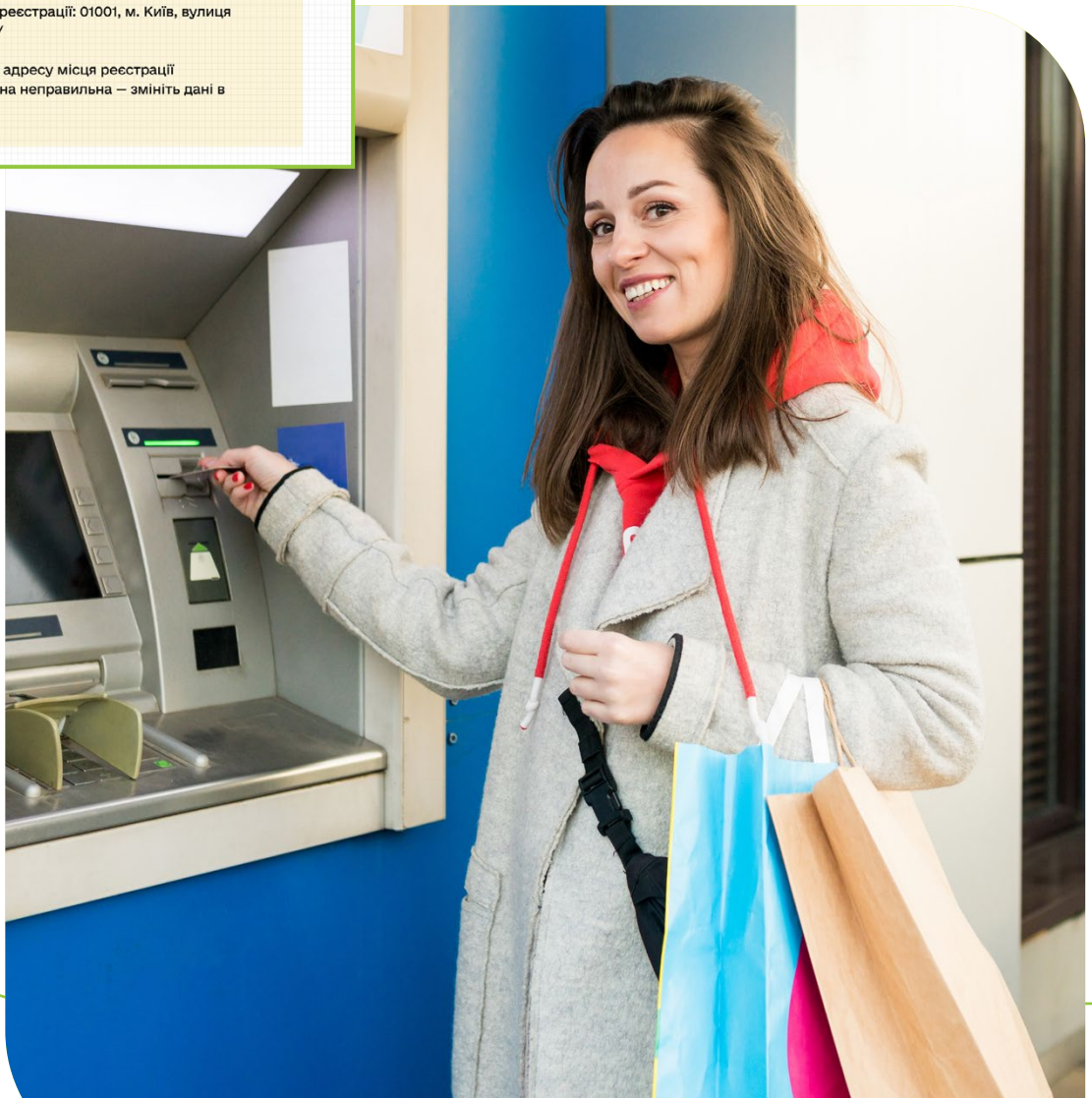

Адреса вашого місця реєстрації: 01001, м. Київ, вулиця Хрещатик, буд. 1, кв. 1/

Будь ласка, перевірте адресу місця реєстрації проживання. Якщо вона неправильна – змініть дані в профілі.

● Запроваджено **експериментальний механізм швидкого, спрощеного і ефективного надання житлових субсидій** (постанова КМУ № 601). Механізм дозволяє людині подати спрощену заяву, зокрема, в електронній формі на порталі Пенсійного фонду чи в Дії (остання наразі тестується), а призначення субсидії відбувається завдяки автоматизованому обміну інформацією між органами влади.

● Забезпечено фінансування найбільшої програми соціальної підтримки – призначення виплати для ВПО з одночасним підвищенням адресності допомоги та стимулюванням їхнього працевлаштування. Виплату реалізовано через Єдину інформаційну систему соціальної сфери. Підтримується дашборд щодо ключових даних про ВПО.

- **Забезпечено нову кризову виплату – одноразову допомогу постраждалим внаслідок підриву Каховської ГЕС.** Для цього з нуля оперативно створено проект виплати та цифровий механізм (через Єдину інформаційну систему соціальної системи) її отримання.

Допомогу отримали більше **23** тис осіб на загальну суму **116,7** млн гривень.

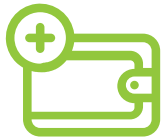
- Створено механізм виплати **грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю працівникам критичної інфраструктури**, державним службовцям, працівникам ОМС внаслідок війни з РФ з 1 січня 2024 року (постанова №1396).

- Забезпечено **виплати українцям, що мають особливі заслуги перед Батьківщиною**, за безпосередню участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, та членам сімей загиблих та померлих громадян, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною. Виплачується щомісячна грошова виплата незалежно від отримуваного ними доходу (зарплата/пенсія). **Середній розмір – 12 тис. гривень.**

- Розроблено та подано на розгляд Уряду **проект постанови, який дасть змогу громадянам, які повертаються з-за кордону та не мають доходів, отримати матеріальну підтримку**, зокрема, допомогу малозабезпеченим сім'ям), для інтеграції в суспільство та відновлення нормального життя.

- Для об'єднання зусиль держави та міжнародних партнерів щодо синхронізації виплат і соціальної підтримки започатковано **ініціативу PeReHID**. У межах цієї ініціативи запроваджено три спільні виплати, які фінансуються з міжнародних бюджетів:

1 **Додаткові виплати пенсіонерам**, які мають низькі пенсії і проживають в зоні бойових дій (разом з Всесвітньою продовольчою організацією).

Підвищені виплати протягом 5 місяців отримало **320** тис. осіб на суму **719** млн гривень.

2 Виплати для **малозабезпечених багатодітних сімей і малозабезпечених сімей з дітьми з інвалідністю**, які проживають в окремих районах Дніпропетровської, Запорізької та Харківської областей.

Спільна із ЮНІСЕФ ініціатива охопить **5** тис. сімей, плановий обсяг проекту – **333** млн гривень.

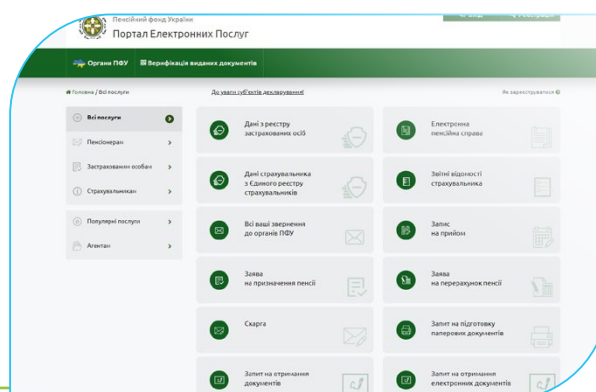
3 Субсидії на **домогосподарство на придбання дров та вугілля** в опалювальному сезоні 2023-2024 років у межах експериментального проекту. Для цього було підвищено граничний розмір субсидії на домогосподарство на придбання дров та вугілля на 10 тисяч гривень – **до 16 тис. гривень** (спільний проект з УВКБ ООН). Скористались підтримкою понад 215 тис. домогосподарств – отримувачів субсидії та більше 122 тис. пільговиків (постанова №1173).

- **Залучено \$1.2 млрд для фінансування 29 видів соціальних виплат – підписано Угоду INSPIRE зі Світовим Банком.**

Розвиток соціального страхування

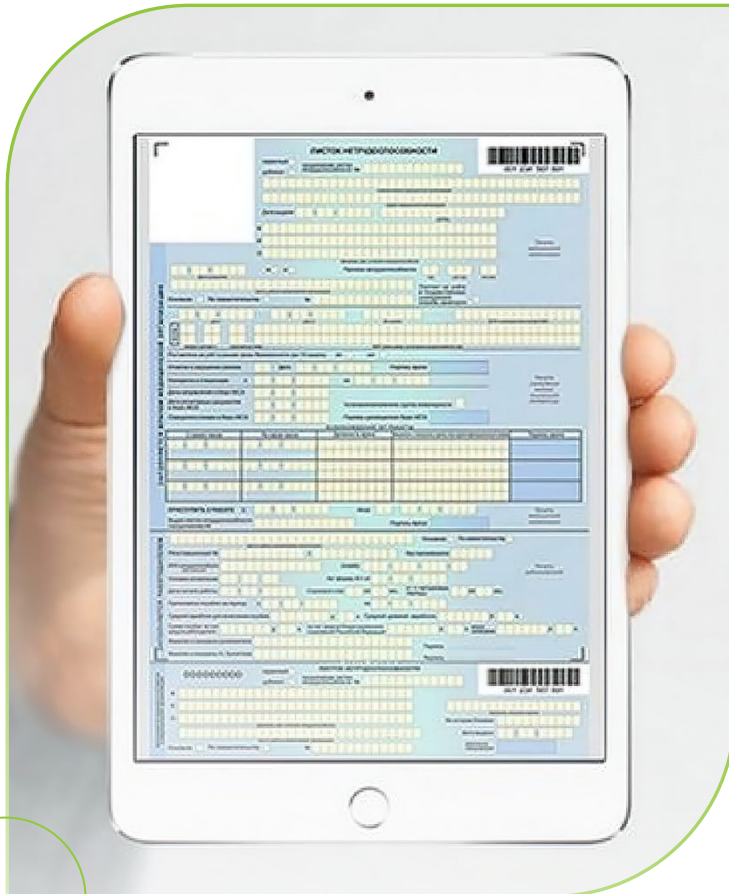
- Передано функції соціального страхування до Пенсійного фонду, в наслідок чого:

- **спрощено звернення громадян за страховими виплатами**, цифровізовано сервіси для застрахованих осіб та страхувальників на вебпорталі Пенсійного фонду;
- створено механізм **забезпечення послугою з догляду вдома та послугою**

натуральної допомоги постраждалих внаслідок нещасних випадків на виробництві, які цього потребують;

- **зменшено строк фінансування “лікарняних”** до трьох днів (до 01.01.2023 страхувальники могли очікувати фінансування до двох місяців);
- **погашено заборгованість з фінансування виплат за “лікарняними”** (понад 2 млрд грн) та попереджено такі ризики на майбутнє;
- забезпечено належне **функціонування системи “е-лікарняних”** (97,5% лікарняних видаються в електронній формі) завдяки обміну даними з електронною системою охорони здоров'я та електронним реєстром листків непрацездатності;
- **зкономлено коштів єдиного внеску** (за рахунок зменшення витрат на адміністрування) більш ніж **на 1 млрд грн**;

- посилено контроль за **цільовим використанням коштів соціального страхування** завдяки передачі управління соціальним страхуванням до Пенсійного фонду.

Забезпечення прозорості ввезення та обліку гуманітарної допомоги

- Для **створення прозорого механізму ввезення та обліку гуманітарної допомоги**, її цільового використання запроваджено Автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги www.good.gov.ua. Завдяки цьому організації, що ввозять гуманітарну допомогу, можуть легко отримати офіційний статус через онлайн-реєстрацію на цифровій платформі (постанова №953). За місяць після запуску платформи

Реєстр отримувачів гуманітарної допомоги збільшився у 2,5 рази – майже 6 тис. отримувачів.

- Щоб **забезпечити безперебійне постачання товарів для військових** від волонтерських організацій, затверджено Методичні рекомендації щодо організації ввезення транспортних засобів, товарів військового призначення та подвійного використання.

Реєстрація гуманітарної допомоги

Інформація про завезену гуманітарну допомогу

Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги

Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги призначена для забезпечення прозорого обліку отримувачів гуманітарної допомоги та вантажів.

ІНСТРУКЦІЯ ПО РОБОТІ В СИСТЕМІ

Для користувачів Для адміністраторів

Вхід з **ID GOV UA**

Інтегрована система електронної ідентифікації, призначена для входу громадянам до державних ресурсів

УВІЙТИ ЧЕРЕЗ ID.GOV.UA

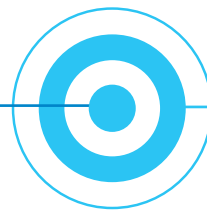
- Спрощено ввезення товарів подвійного та військового призначення – скасовано гарантійні листи від військових частин.

Забезпечення обліку постраждалих осіб

Вжито заходів щодо забезпечення обліку осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії РФ проти України, та фіксації максимально повної інформації всіх випадків такої шкоди. З цією метою розроблено законопроект (реєстр. № 10256). Ключовий інструмент для фіксації – Державний реєстр осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

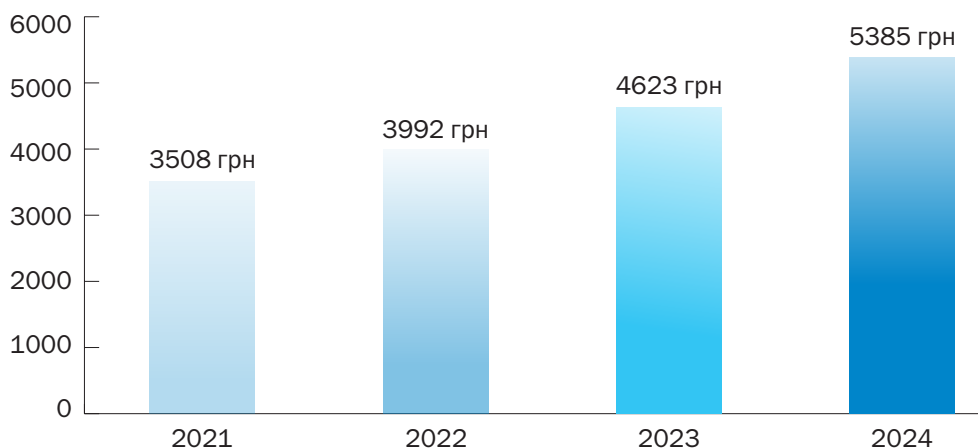
ЛЮДИ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ

Люди похилого віку безперерійно та своєчасно отримують фінансове забезпечення

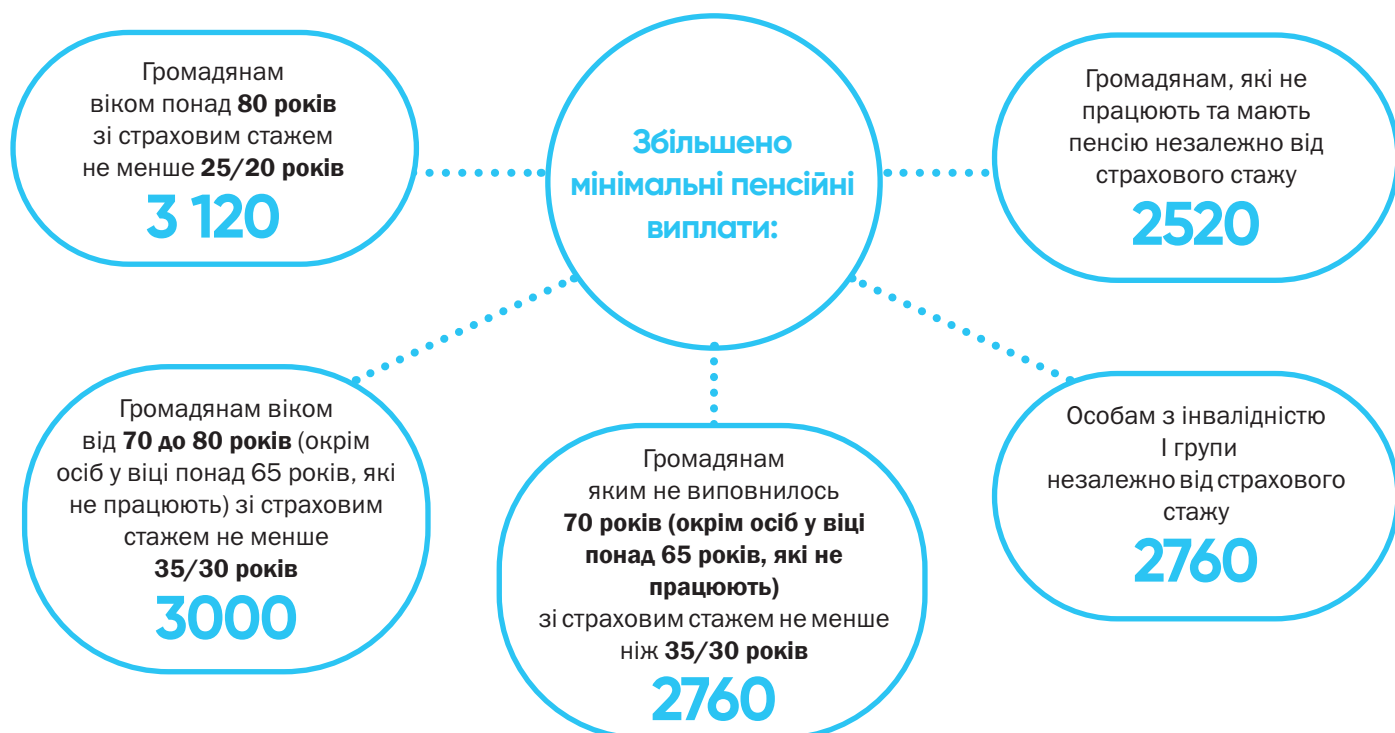

Зростання пенсійного забезпечення

Середня пенсія в Україні протягом 2023 року зросла на **16,5%** і станом на 01.01.2024 склала – до **5 385** грн.

- Проведено щорічну індексацію пенсій з 1 березня для **10,5 млн пенсіонерів**, у тому числі пенсій військових пенсіонерів. Завдяки цьому вдалося збільшити середній розмір пенсії на 13% до 5 219,69 грн.
- Проведено індексацію на 19,7% пенсій науковцям, службовцям органів місцевого самоврядування, державним службовцям. Перераховано пенсії понад 19 тис. пенсіонерів, середній розмір підвищення – 1 020,71 грн.
- Із 1 березня 2023 р. вперше **збільшено розмір мінімальної пенсії 1,7 млн непрацюючих громадян віком від 65 років**. У середньому - на 16,5% (до 3 120 грн). Зміни торкнулись пенсіонерів віком від 65 років, які мають страховий стаж не менше ніж 35/30 років.

- Забезпечено виплату автоматично перерахованих з 1 квітня пенсій для громадян, які попередні два роки продовжували працювати. Перераховано пенсії для **понад 654,9 тис. українців**, з яких понад 401 тис. осіб розмір пенсії збільшено.

Реформування солідарної системи пенсійного забезпечення

- Для підвищення прозорості та забезпечення **справедливості в нарахуванні пенсій**, уніфікації численних схем пенсійного забезпечення напрацьовано законопроект щодо подальшого **реформування солідарної системи**.

- Для унормування обчислення страхового стажу особам, які працювали за межами України розроблено законопроект № 9453. Він передбачає механізми обчислення розміру пенсії та зарахування стажу, набутого під час роботи в державах колишнього СРСР, виплати пенсій особам, що проживають за межами України та особливості проходження ними фізичної ідентифікації.

- Для стимулювання сплати Єдиного соціального внеску, збільшення його надходжень та забезпечення відповідного пенсійного забезпечення громадянам розроблено законопроекти № 9570 та № 9569 (на розгляді у ВРУ). Ними пропонується, зокрема, передати адміністрування ЄСВ до Пенсійного Фонду від Державної податкової служби.

Забезпечення доступності пенсійних виплат

- **Спрощено способи фізичної ідентифікації** громадян для отримання пенсій. Тепер, навіть перебуваючи за кордоном, людина може підтвердити свою особу та надалі отримувати пенсії. Віддалену фізичну ідентифікацію можливо пройти у різні способи:

- в особистому електронному кабінеті на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду авторизувавшись за допомогою кваліфікованого електронного підпису «Дія.Підпис» («Дія ID»).
- звернутись до закордонної дипломатичної установи України за отриманням документу про посвідчення факту, що особа є живою. Після цього отриманий документ можна або надіслати поштою до управління Пенсійного фонду або подати через вебпортал Пенсійного фонду.
- ідентифікації особи за допомогою відеоконференцз'язку, проведеного територіальними органами Пенсійного фонду України із дотриманням законодавства у сфері електронних довірчих послуг.

- **Започатковано електронний договір для сплати добровільних внесків на пенсійне страхування на свою користь чи на користь третіх осіб. Також надано електронний інструмент для сплати благодійних пожертв юридичних та фізичних осіб на пенсійне забезпечення.** За березень 2023 - січень 2024 р. до Пенсійного фонду України надійшло 114 тис грн меценатських внесків та майже 16 млн . гривень добровільних внесків за 7 758 платежами.

- **Надано послуги громадянам похилого віку (геріатричний догляд).** Реформовано відомчі санаторії Мінсоцполітики у надавачів соціальних послуг («Слава» і «Трускавець») (постанова КМУ № 248), що дозволило забезпечити послуги надання притулку, підтриманого проживання, стаціонарного догляду, соціальної адаптації громадянам похилого віку, особам з інвалідністю з числа ВПО.

ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Особи з інвалідністю економічно самостійні та включені в соціальне життя

Забезпечення доступних послуг з реабілітації

- Вперше до процесу реабілітації долучено соціальних працівників і протезистів-ортезистів. Так, на рівні законодавства закріплено роботу відповідних фахівців у складі мультидисциплінарної команди в медичному закладі.

- Покращено роботу Централізованого банку даних з проблем інвалідності, забезпечено обмін даними. У тому числі модернізовано електронний кабінет особи з інвалідністю — він став зручнішим для людей із порушенням зору та більш інтуїтивно зрозумілим. Посилено захист персональних даних осіб, які перебувають на обліку та користувачів системи.

Розроблено функціонал для ЦНАПів, щоб особи з інвалідністю могли подавати заяви про забезпечення засобами реабілітації у найближчому ЦНАПі.

Забезпечено отримання українцями понад **15** тис. засобів реабілітації на суму близько **3** млрд гривень.

- Спрощено процес отримання засобів реабілітації:
  - людина може **отримати засоби, не чекаючи встановлення інвалідності**;
  - завдяки мультидисциплінарним командам із соцпрацівниками та протезистами, **пацієнт медзакладу може звернутись за допоміжними засобами уже в закладі**;
  - **скорочено перелік документів для отримання засобів реабілітації та передбачено грошову компенсацію** за самостійно придбані засоби;
  - затверджено **єдину форму висновку про потребу в засобі реабілітації** – дає людині змогу отримати коректне призначення.
- Підтримується забезпечення сучасними засобами реабілітації:
  - підвищено граничні ціни на засоби реабілітації на рівень інфляції;
  - учасники бойових дій можуть протезуватися дороговартісними, в т. ч. біонічними, протезами за державний кошт: вартість протезів для військових може складати **до 2 млн грн**
  - порівняно ціни на дитячі протези до цін на протези для дорослих, щоб забезпечити найякісніші деталі та комплектуючі ;
  - під час отримання людиною ДЗР передбачена фото- чи відеозймку для фіксації належної якості

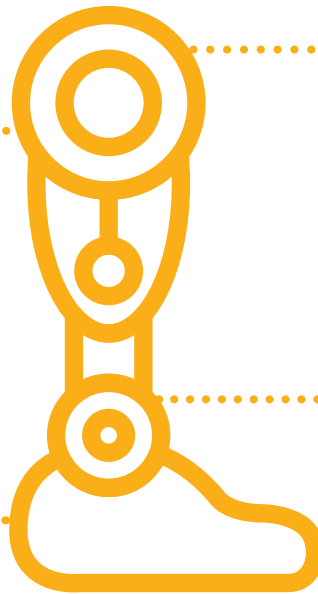
Розвиток високотехнологічної системи протезування в Україні

Забезпечуємо сприяння розвитку ринку допоміжних засобів; **дерегульовано роботу протезних підприємств**, скасовано низку необґрунтованих вимог та норм. Забезпечено роботу дашборду протезних підприємств

Вперше запроваджено **бакалаврську та магістерську програми підготовки протезистів-ортезистів (біоінженерія)** за європейськими стандартами

Вперше затверджено **професійний стандарт «Протезист-ортезист»** як фахівця з вищою освітою, що має право працювати з пацієнтом (очікується внесення нової професії до Класифікатора професій)

Забезпечено **навчання в Україні понад 150 фахівців із реабілітації** та 40 фахівців – за кордоном (у співпраці з БФ «Вільні», ProtezHub)

Інтеграція осіб з інвалідністю в соціальне життя та забезпечення їх працевлаштуванн

- Для розширення можливостей працевлаштування осіб з інвалідністю, пристосування робочих місць до їхніх потреб, забезпечення послуг соціального супроводу та персонального асистента особі з інвалідністю під час працевлаштування розроблено законопроект 5344-Д (ухвалено в першому читанні) та підзаконні акти.
- Для створення для роботодавців стимулів працевлаштування осіб з інвалідністю для роботодавців **автоматизовано механізм нарахування** санкцій роботодавцям, що не забезпечили дотримання нормативу робочих місць. Завдяки цьому держава бачить реальну ситуацію із працевлаштуванням осіб з інвалідністю, може формувати політику на основі таких даних та отримує надходження за недотримання затверджених норм (надходження до Фонду соцзахисту втричі перевищили заплановані: на кінець року - 431,5 млн гривень (при плані 116,3 млн).
- Відновлено роботу Всеукраїнського центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю" в сел. Лютіж Київської області після пошкодження внаслідок воєнних дій. Там можна отримати безоплатні послуги, зокрема, з медичної, фізичної, соціальної реабілітації.

- Розширено потужності Центру комплексної реабілітації «Галичина». На базі Центру можна отримати послуги з реабілітації в першу чергу особам із втраченими кінцівками.
- Повністю релоковано та відновлено роботу Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Донбас».
- На базі Державної реабілітаційної установи «Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Поділля» створено майданчик для навчання осіб з інвалідністю по зору. Людину навчають орієнтуватися в приміщенні (розвиток збережених аналізаторів: слух, дотик), далі навчають просторовому уявленню, яке має величезне значення для розуміння, куди людина вийшла, що перед нею є. Такі уміння людині з порушеннями зору допоможуть самостійно орієнтуватись не тільки у власному приміщенні, а й поза ним, що допоможе стати незалежною, самостійною, активною.
- **Пілотується соцпослуга підтриманого проживання** у Львівській та Київській областях. Це підтримка людей з фізичними, розумовими чи психічними порушеннями у створенні умов для самостійного проживання в квартирі чи будинку, веденні господарства, участі в житті громади, різних заходах. При цьому забезпечується надання таким людям підтримки та допомоги соціальними працівниками. Підготовлено навчальну програму для фахівців, які надають цю послугу, тренерів та програму підтримки сімей, у членів яких є ментальні порушення.

ВETERАНИ ТА ВІЙСЬКОВІ

Повага до військових, ветеранів та їхніх родин має втілюватись в ефективній системі соціальної підтримки

Формування цілісної систему соціальної підтримки

● Упроваджено та реалізується низка проектів, які будуть масштабовані на всю Україну. Для забезпечення підтримки військового та його сім'ї на етапах призову, проходження служби та після її завершення:

- 1** Забезпечується **підготовка фахівців територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки** для надання соціальних послуг військовим – **понад 500 фахівців пройшли навчання**. Їхнє завдання – підтримати військового та його сім'ю у цивільних питаннях, коли член сім'ї розпочинає службу.
- 2** Впроваджується послуга соціального супроводу військових і їхніх сімей на базі військових частин – охоплено послугою 5 батальйонів. Основна мета – забезпечити підтримку сімей в питаннях цивільного життя (оформлення документів, правова допомога представництві інтересів у державних органах).
- 3** Розроблено та пропілотувано механізм роботи соціальних працівників у закладах охорони здоров'я для **надання підтримки пораненим військовим** (допомога в оформленні документів, забезпечені протезами та іншими засобами реабілітації, проходженням ВЛК чи МСЕК, надання вичерпної інформації щодо соціального захисту, зокрема допомоги та виплат).

4 Пілотується послуга **соціального відновлення військових та їхніх сімей у 5 областях**. Це можливість для захисника чи захисниці разом з сім'єю, в комфортних умовах, на базі рекреаційного закладу провести разом час, отримати консультації психолога, соціального працівника та підтримувати довіру в сім'ї під час служби.

5 Розпочато тестування програми соціальної адаптації для ветеранів та їхніх сімей – **залучено вже 3 області та понад 200 сімей**. Програма має на меті допомогти ветерану разом з сім'єю інтегруватись до умов цивільного життя після демобілізації. Протягом 10 днів сім'ї активно відпочивають, спілкуються з психологами, діти – із соціальними педагогами, беруть участь у заняттях з групової терапії разом з іншими, після цього проходять адаптацію в громад.

Забезпечення соціальної допомоги та підтримки військових і їхніх сімей

● **Спрощено призначення пільг на комунальні послуги** ветеранам та членам їхніх сімей.

Якщо людина перебуває на фронті, заяву на пільги може подати хтось з членів її сім'ї; замість двох існуючих можна буде подавати єдину спрощену заяву; передбачено можливість подання такої заяви в електронній формі, зокрема, через Портал Дія

● **Запроваджено і проведено виплату до Дня незалежності ветеранам війни** та членам сім'ї загиблого ветерана; загалом охоплено понад 950 тис. людей. Завдяки продовженню строку подання заяви додатково кошти отримали понад 10 тис. військових.

● Запущено **спрощений механізм забезпечення допоміжними засобами реабілітації** (зокрема, протезами) військових і ветеранів війни – мінімізовано кількість необхідних документів, вартість компенсації за протез втричі більша, ніж для цивільних.

● **Для підвищення рівня матеріального забезпечення членам сімей осіб, яким посмертно присвоєно звання Героя України або яких посмертно нагороджено Орденом Героїв Небесної Сотні**, розроблено законопроект (реєстр. № 10364) щодо встановлення цієї категорії осіб щомісячної грошової виплати.

ДІТИ

Інтереси дитини – в центрі всіх сфер державної політики

Підтримка сімей з дітьми

● На Порталі **Дія можна оформити чотири види соціальної допомоги**: при усиновленні, на дітей із тяжкими захворюваннями, особам з інвалідністю з дитинства та на дітей самотніми матерями.

● Запроваджено новий підхід до **оздоровлення дітей**, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. Сервіс за принципом «гроші ходять за дитиною» дає змогу батькам вибирати заклад, у якому буде відпочивати дитина, й отримати кошти на цю послугу – **14 тис. грн на дитину**.

- Забезпечено стабільне **надання натуральної допомоги «пакунок малюка»** або грошової компенсації за нього. Видано понад 35 тис. «пакунків малюка», понад 136 тис. батьків виплачено компенсацію на суму у 927 млн грн. Також оновлено вміст «пакунка малюка»: збільшено кількість та додано товарів, які користуються попитом, наприклад, багаторазові вологостійкі пелюшки, теплий одяг для немовлят (шапочки та чоловічки), збільшено розмір пледа-ковдри для зручнішого використання, натомість зменшено кількість одягу найменшого розміру, з якого малюки швидко виростають (бодіки, штанці-повзунки) та ін.

Збільшено розмір компенсації «муніципальна няня» майже втричі: з 2 272 грн до 6 700 грн. Послугою скористалось понад 2 тис. сімей, у яких виховується до 3 тис. дітей.

Захист прав і безпеки дітей

- Для гарантування безпеки та захисту дітей, які проживають в інституційних закладах, забезпечення організованого порядку евакуації та неперервності освітнього процесу в межах України розроблено та затверджено Урядом **новий Порядок тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб**. Визначено мінімальну відстань до кордону з РФ, лінії бойових дій, де не можуть бути розташовані інституційні заклади, передбачено наявність придатних для дітей укриттів та зафіксовано алгоритм евакуації.

- Надано можливість отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, усім дітям, які перебували чи перебувають у зонах бойових дій, перебували на тимчасово окупованих територіях або є внутрішньо переміщеними особами (постанова КМУ № 547). Такий статус, зокрема, надає право вихованцям дошкільних закладів, учням закладів загальної, професійно-технічної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, на забезпечення безкоштовним харчуванням у зазначених закладах.

- Розроблено нову комплексну систему соціальної підтримки дітей, постраждалих внаслідок агресії РФ, із урахуванням індивідуального підходу до кожної дитини (спільно з профільним Комітетом ВРУ) напрацьовано **законопроект № 90421**.

Формування сучасної екосистеми для забезпечення прав дітей

- Для підтримки сімейних форм виховання та забезпечення права кожної дитини зростати в родині створено **Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей** – майданчик для взаємодії держави, органів громадянського суспільства. На базі центру вже розроблено проект відповідної стратегії.

- Для забезпечення прав кожної дитини, якісної роботи установ і органів влади, відповідальних за піклування про дитину створено **Державну службу у справах дітей**. Служба координуватиме надання соціальної підтримки та соціальних послуг сім'ям з дітьми, прийомним сім'ям, сім'ям патронатних вихователів, дитячим будинкам сімейного типу, усиновлювачам, і працюватиме над дотриманням прав дітей за кордоном та забезпеченням їх повернення в Україну.

- Для запровадження проектів, спрямованих на розвиток усиновлення та сімейних форм виховання, забезпечення прав дітей, утворено **Національний офіс дітей та молоді «ДійМо»**. Цей консультативно-дорадчий орган при Мінсоцполітики об'єднує понад 40 учасників віком від 16 до 35 років, які проживали в дитячих будинках, прийомних сім'ях, патронатних сім'ях, і готові долучитися до покращення державної політики у сфері прав дітей.

Забезпечення усиновлення та розвитку сімейних форм виховання

- Забезпечено **можливість усиновлення українськими громадянами дітей, які перебувають за кордоном**: передбачено дистанційне знайомство, правила поїздок за кордон, обмін документами, відновлено судові процедури (постанова КМУ № 576).
- Передбачено **механізм тимчасового розміщення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в прийомних сім'ях** або в дитячих будинках сімейного типу за кордоном, із подальшим плануванням їх повернення в Україну (постанова КМУ № 576).
- Розробляється **єдина державна онлайн-платформа з усиновлення та сімейного виховання дітей**: <https://dity.gov.ua>. Повноцінний запуск відбудеться на початку 2024 року. Головна мета – отримати зворотний зв'язок від потенційних користувачів онлайн-платформи, щоб українське суспільство стало більш обізнаним у питаннях сімейного виховання дітей, а шлях майбутніх усиновлювачів і сімей, які вирішили прийняти до себе дитину, був максимально зрозумілим та легким.
- **Збільшено кількість тренерів для навчання кандидатів в усиновлювачі та в прийомні родини**: підготовано 38 тренерів для навчання кандидатів у патронатні вихователі та 46 тренерів для навчання кандидатів в усиновлювачі, прийомних батьків, батьків-вихователів,

**Україна для
кожної
дитини**

Тут буде єдина платформа про усиновлення та
сімейне виховання дітей, і у вас є можливість
долучитися до її створення

опікунів/піклувальників. Також підготовано 16 психологів, які опанували практичні навички за відповідною програмою)

- **Забезпечено державною підтримкою близько 3 тис. дітей**, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях і перебувають за кордоном (постанова КМУ № 689).

Супровід, піклування та підтримка дітей з інвалідністю

Збільшено видатки на реабілітацію дітей з інвалідністю в 1,5 рази (із 125,6 млн грн до 182,7 млн грн).

- **На 40% більше українських дітей з інвалідністю пройшли реабілітацію в Україні у 2023 році, ніж у попередньому році (4,5 тис. дітей).**

● Затверджено Державний стандарт надання соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю, визначено показники якості наданої послуги. Ця послуга передбачає догляд дітей з інвалідністю вдома та в стаціонарних умовах соцпрацівниками. Вони допомагають та навчають, як доглядати за собою, слідкувати за своїм здоров'ям, вчасно приймати ліки. Денне перебування передбачає надання послуг із харчування, реабілітаційних послуг, психологічної підтримки, створення спеціальних програм дозвілля.

Консолідація міжнародної спільноти для захисту прав українських дітей

● Укладено **меморандуми з 4 країнами** (Литва, Португалія, Швеція, Польща) для захисту прав дітей в евакуації. Відправлено звернення до 23 країн щодо підписання відповідних угод для захисту прав дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій.

● Створено Консультаційну групу з питань дітей України при Раді Європи для оперативного обміну інформацією та обговорення консолідованої політики щодо українських дітей, які тимчасово перебувають у країнах – членах Ради Європи. За координації Мінсоцполітики розроблено Декларацію про становище дітей в Україні, яку схвалено 46 країнами-членами Ради Європи у травні 2023 р.

